

УКРАЇНА
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
вул. Ежена Потьє, 20, м. Київ, 03057

НАКАЗ

6 грудня 2016 року

Київ

№ 286

Про Кодекс академічної
добросесності в Національній академії

Відповідно до рішення Вченої Ради від 24 листопада 2016 року, протокол № 240/11-8, та з метою створення нормативних засад для впровадження принципів академічної добросесності в освітню та наукову діяльність в Національній академії державного управління при Президентові України (далі – Національна академія) як необхідної складової системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти на виконання вимог ст.16 Закону України “Про вищу освіту”

НАКАЗУЮ:

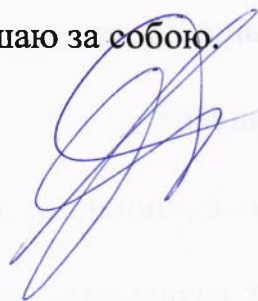
1. Затвердити Кодекс академічної добросесності в Національній академії (далі – Кодекс) (додається).
2. Першому віце-президенту Національної академії А.П.Савкову, віце-президенту Національної академії М.М.Білінській, директору Інституту “Вища школа державного управління” С.А.Романюку, директору Інституту державної служби та місцевого самоврядування С.О.Телешуну, директору Інституту вищих керівних кадрів А.І.Семеченку, завідувачам кафедр, керівникам структурних підрозділів забезпечити виконання положень Кодексу при організації та забезпеченні науково-освітнього процесу в Національній академії.
3. Директору Інституту “Вища школа державного управління” С.А.Романюку, директору Інституту державної служби та місцевого самоврядування С.О.Телешуну, директору Інституту вищих керівних кадрів А.І.Семеченку ознайомити із Кодексом слухачів Національної академії всіх форм навчання.

4. Директорам Дніпропетровського, Львівського, Одеського, Харківського регіональних інститутів державного управління Національної академії С.М.Серьогіну, В.С.Загорському, М.М.Іжі, Л.О.Беловій взяти за основу затверджений Кодекс та розробити і затвердити в установленому порядку кодекси академічної доброчесності регіональних інститутів державного управління Національної академії до 26 грудня 2016 року.

5. Начальнику управління інноваційних освітніх технологій О.Л.Гадомському забезпечити розміщення Кодексу на офіційній веб-сторінці Національної академії.

6. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Президент Національної академії

В.С.Куйбіда

Проект наказу вносить:

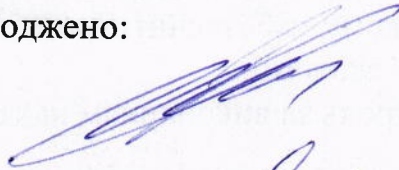
Начальник управління
інноваційних освітніх технологій

О.Л.Гадомський

Проект розпорядження погоджено:

Перший віце-президент

А.П.Савков

Віце-президент

М.М.Білінська

Начальник юридичного відділу

І.В.Печенкін

Заступник начальника управління –
начальник відділу документального
забезпечення та контролю управління
організаційного забезпечення

І.В.Козел

30.11.2016

Додаток
до наказу президента
Національної академії
від "6" листопада 2016 року № 286

Кодекс академічної доброчесності в Національній академії державного управління при Президентові України

I. Загальні положення

1.1. Кодекс академічної доброчесності в Національній академії державного управління при Президентові України (далі – Національна академія) є складовою частиною внутрішньої нормативної бази системи забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності Національної академії та базується на нормах загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, Законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про авторське право і суміжні права”, “Про видавничу справу”, “Про запобігання корупції”, Цивільного Кодексу України, Етичного кодексу Вченого України, Положення про Національну академію, Правил внутрішнього трудового розпорядку.

1.2. Кодекс академічної доброчесності регулює застосування загальних засад та правил наукової етики та визначає порядок перевірки наукових робіт, що надходять до спеціалізованих вчених рад, редакцій наукових журналів і збірників наукових праць, оргкомітетів конференцій від співробітників Національної академії та представників інших організацій, а також навчальних та кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти, які навчаються в Національній академії, навчальних та навчально-методичних робіт співробітників Національної академії на дотримання академічної доброчесності та заходи попередження плагіату.

II. Основні визначення та терміни

В даному положенні наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

2.1. Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів і правових норм поведінки учасників науково-освітнього процесу (під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності) для забезпечення якісної освіти та отримання вагомих наукових результатів шляхом утвердження в Академії ціннісних підходів та орієнтирів формування самостійної та відповідальної особистості, спроможної навчатися, викладати і провадити наукову діяльність, керуючись принципами чесності, чесного навчання і праці)

2.1.1. Суб'єкти академічної доброчесності: працівники – службові особи,

педагогічні, наукові, науково-педагогічні працівники, співробітники Академії; здобувачі освіти – слухачі, аспіранти, докторанти та ін. особи, що навчаються в Національній академії.

2.2. Порушенням академічної доброчесності вважається:

1) академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

2) академічне шахрайство – будь-які дії учасників освітньо-наукового процесу, сутність яких полягає у наданні або отриманні будь-якої несанкціонованої допомоги або нечесної переваги у будь-якій формі академічної роботи;

3) фальсифікація результатів досліджень, посилань у власних публікаціях, будь-яких інших даних, у тому числі статистичних, що стосуються освітнього процесу та наукових досліджень;

4) надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;

5) використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання;

6) надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, пільг чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі.

2.3. Плагіатом вважається:

- дослівне відтворення чи копіювання тексту (від фрази до набору речень) з книг, статей, Інтернет-ресурсів чи інших джерел без чіткого виокремлення копіюваного тексту та посилання на автора (джерело);

- перефразування частин тексту інших авторів із зміщенням слів або слідування структурі їх аргументації без посилання на джерело;

- оприлюднення твору, написаного третьою особою на замовлення слухача;

- списування будь-яких письмових робіт інших слухачів (в тому числі будь-яких письмових завдань, що виконуються слухачами в межах навчального процесу під час проміжного та підсумкового контролю знань відповідно до програми навчальної дисципліни, а також під час державних екзаменів).

2.4. Цитата – порівняно стислий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого (у тому числі оприлюдненого у мережі Інтернет) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілишими власні твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

2.5. Унікальність твору (роботи, матеріалу) - співвідношення (%) матеріалу, що не має збігів з іншими публікаціями, до загального об'єму матеріалу.

III. Принципи і норми професійної етики та академічної доброчесності в Національній академії

3.1. Принципи професійної етики та академічної доброчесності

- законності та верховенства права;
- свободи та людської гідності;
- патріотизму та служіння українському народові;
- професіоналізму та компетентності;
- чесності і порядності;
- справедливості та толерантності;
- партнерства і взаємодопомоги;
- поваги та взаємної довіри;
- відкритості і прозорості;
- колегіальності та демократичності;
- самостійності виконання слухачами усіх навчальних завдань;
- самовдосконалення і саморозвитку;
- персональної відповідальності та роботи на результат;
- нетерпимості щодо недотримання правил і норм Кодексу академічної доброчесності.

3.2. Для педагогічних, наукових та науково-педагогічних працівників

– є гідним:

3.2.1. сумлінно, компетентно, вчасно, результативно і відповідально виконувати службові повноваження та професійні обов'язки, рішення і доручення керівництва, не допускати зловживання та неефективного використання державної і комунальної власності;

3.2.2. постійно підвищувати професійну кваліфікацію, застосовуючи у своїй діяльності інноваційні освітні методи та технології;

3.2.3. сумлінно ставитися до навчального процесу, форм контролю, об'єктивно та неупереджено оцінювати знання та вміння осіб, що навчаються;

3.2.4. дотримуватися загальноновизнаних етичних норм поведінки, бути ввічливим у стосунках зі слухачами, керівниками, колегами і підлеглими;

3.2.5. із толерантністю та повагою ставитися до колег та осіб, що навчаються, незалежно від їх етнічної, релігійної, культурної або соціальної приналежності;

3.2.6. сприяти творчій активності слухачів, заохочувати і підтримувати будь-яку діяльність, пов'язану з системою слухачького самоврядування, покращенням культурного життя та іміджу Національної академії, враховувати пропозиції слухачів щодо форм та методів навчання;

3.2.7. не розголошувати і не використовувати в інший спосіб конфіденційної та іншої інформації з обмеженим доступом, або інформації особистого характеру, що стала відома у зв'язку з виконанням своїх службових та професійних повноважень;

3.2.8. нести моральну відповідальність за наслідки своїх досліджень, що можуть впливати на природне середовище і розвиток людства;

3.2.9. сприяти практичній реалізації результатів своєї роботи задля покращення життя суспільства, збереження культурно-історичної спадщини, раціонального використання природних ресурсів тощо;

3.2.10. чинити опір псевдонауці, виступати проти проявів академічної недоброчесності;

3.2.11. захищати свободу наукового пошуку, протидіяти втручанню влади та чиновників у наукові дослідження, а також їх упередженому впливу на характер отримуваних у дослідженнях даних та результатів;

3.2.12. спиратися на міжнародні та національні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності та авторського права;

3.2.13. дбайливо ставитися до бібліотечних, документальних та інших матеріальних фондів і ресурсів Національної академії, а також проявляти увагу до раціонального використання енергоносіїв Національної академії, протидіяти актам вандалізму на території Національної академії;

3.2.14. самостійно оцінювати правомірність прийнятих керівництвом рішень чи наданих доручень та можливу шкоду, що може бути завдана у процесі виконання таких рішень чи доручень, та утримуватися від виконання рішень чи доручень керівництва, якщо вони суперечать законам;

3.2.15. негайно повідомляти керівництву у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які учасник академічної спільноти вважає незаконними або такими, що становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам;

3.2.16. уникати приватного інтересу та конфлікту інтересів;

- є неприйнятним:

3.2.17. допускати порушення навчального процесу, його недостатнє науково-методичне забезпечення;

3.2.18. не дотримуватися вимог контракту та виконання індивідуального робочого плану;

3.2.19. запізнюватися на заняття або пропускати їх без поважних причин;

3.2.20. встановлювати з особами, що навчаються, стосунки неформального характеру;

3.2.21. допускати некоректне, зневажливе ставлення до слухачів, колег та співробітників;

3.2.22. вдаватися до форм академічного шахрайства, академічного плагіату та інших форм прояву академічної недоброчесності, викладених у Розділі II Кодексу;

3.2.23. зловживати владою, впливом або службовим становищем;

3.2.24. свідомо порушувати нормативні та розпорядчі документи Національної академії (Положення про Національну академію) правила внутрішнього трудового розпорядку, кодекси, положення, накази та

розпорядження) та чинного законодавства України.

3.3. Для здобувачів вищої освіти та інших осіб, що навчаються
- є гідним:

3.3.1. поважати честь і гідність інших осіб, навіть, якщо їх погляди відрізняються від ваших;

3.3.2. відповідально ставитись до своїх обов'язків, вчасно та добросовісно виконувати завдання, передбачені навчальними програмами та планами;

3.3.3. бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;

3.3.4. ефективно використовувати час навчальних занять для досягнення навчальних цілей, не марнуючи його на інші сторонні речі;

3.3.5. активно займатись самостійною роботою, використовуючи методичні посібники, рекомендації викладачів, додатково опрацьовуючи нову літературу, використовуючи всі можливості для отримання необхідних знань;

3.3.6. ефективно розподіляти час на пошук і вивчення матеріалів, необхідних для підготовки якомога якіснішої роботи (практичної, індивідуального завдання, кваліфікаційної роботи);

3.3.7. чесно та відповідально готуватись до поточного, модульного і підсумкового контролю, докладаючи зусиль до своєчасного виконання всіх завдань;

3.3.8. використовувати у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та грамотно посилатися на них;

3.3.9. подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаної третіми особами;

3.3.10. у разі виникнення труднощів під час виконання навчальних чи дослідницьких завдань звертатись до інших за допомогою, яка є у межах прийняттого, наприклад, щодо редагування тексту, обговорення власних ідей тощо;

3.2.11. інформувати викладачів та осіб, що навчаються, про недопустимість порушення норм і правил академічної доброчесності;

- є неприйнятним:

3.2.12. виявляти нешанобливе та некоректне ставлення до осіб, що навчаються, представників викладацького складу або адміністрації;

3.2.13. запізнюватись на навчальні заняття та пропускати їх без поважних причин;

3.2.14. під час навчального процесу використовувати джерела інформації (усні (підказки), письмові (роботи інших осіб), друковані (книги, методичні посібники), електронні (телефони, планшети), не дозволені викладачем;

3.2.15. просити, надавати та одержувати допомогу від третіх осіб (у тому числі і в якості підставних) при проходженні поточного, модульного, семестрового і підсумкового контролю; використовувати родинні або службові зв'язки для отримання позитивної або вищої оцінки;

3.2.16. здійснювати або заохочувати будь-якими способами зміну отриманої

академічної оцінки;

3.2.17. надавати для оцінювання письмову роботу, підготовлену за участю інших осіб;

3.2.18. вносити до списку авторів публікацій осіб, які не брали участі в отриманні наукових результатів;

3.2.19. фальсифікувати або фабрикувати інформацію, наукові результати з їх наступним використанням у роботі (практичній роботі, індивідуальному завданні, кваліфікаційній роботі, дисертаційному дослідженні);

3.2.20. отримувати або пропонувати неправомірну вигоду за отримання будь-яких переваг у навчальній або дослідницькій діяльності;

3.2.21. брати участь у будь-якій іншій діяльності, пов'язаній з порушенням правил і норм академічної доброчесності.

3.3. Факти порушення науковими, педагогічними, науково-педагогічними працівниками та особами, що навчаються, норм Кодексу академічної доброчесності Національної академії виносяться на розгляд спеціально утвореної для розгляду даного питання комісії, що скрадатиметься з числа представників адміністрації, науково-педагогічних працівників та слухачів.

IV. Рекомендації з попередження плагіату у навчальному процесі

4.1. Попередження плагіату в навчальному процесі Національної академії здійснюється організаційно-методичними та науковими підрозділами Національної академії шляхом проведення комплексу профілактичних заходів, які полягають в:

- інформуванні здобувачів вищої освіти, викладачів та науковців про необхідність дотримання правил академічної етики та підвищення відповідальності за недотримання норм цитування;

- формуванні, виданні та розповсюдженні серед слухачів Національної академії методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у письмових роботах матеріали;

- запровадженні в рамках ознайомчих та/чи факультативних курсів модулів з основ академічного письма та дослідницької роботи з вивченням вимог до написання письмових робіт та особливою увагою до принципів самостійності роботи над письмовими завданнями, коректного застосування інформації з інших джерел та недопущення плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань;

- щорічному проведенні для докторантів і аспірантів заходів з питань наукової етики та недопущення академічного плагіату;

- повідомленні слухачів та співробітників Національної академії про положення Кодексу та наслідки вчинення плагіату та порушень, що ним передбачені;

- забезпеченні доступу кожному слухачеві та співробітникові Національної академії до повної версії цього Кодексу на веб-сторінці Національної академії.

4.2. Під час планування навантаження та формулювання письмових завдань для слухачів управління з навчальної роботи, кафедр та викладачам Національної академії рекомендується:

- замінити реферативні письмові роботи альтернативними творчими завданнями, що сприяють самостійному творчому підходу слухача до їх виконання, зокрема: аналітичними записками, тезами, есе, рецензіями, оглядами літератури, підготовкою презентацій тощо;
- розглядати можливість заміни однієї об'ємної письмової роботи в межах курсу кількома, однак меншими за обсягом;
- розраховувати обсяг письмових робіт із врахуванням навантаження на слухачів за іншими курсами.

V. Порядок перевірки та розгляду факту плагіату

5.1. Встановлення факту плагіату

5.1.1 Перевірки на академічний плагіат підлягають:

- навчальні та кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти,
- науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій), монографії та інші роботи, що вимагають рекомендації Вченої ради Національної академії до видання. Організацію перевірки вищезазначених матеріалів здійснюють завідувачі кафедр;
- рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів) Національної академії, організацію перевірки яких здійснюють головні редактори наукових журналів та керівники структурних підрозділів, які організують відповідні заходи;
- дисертаційні роботи і автореферати, організацію перевірки яких здійснюють завідувачі кафедр на етапі попередньої експертизи дисертаційного дослідження.

5.1.2 Перевірка на академічний плагіат здійснюється на етапі представлення матеріалів робіт для розгляду редакційною колегією або кафедрою.

5.1.3. Перевірку на академічний плагіат навчальних та кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти здійснює безпосередньо викладач або керівник кваліфікаційної роботи на етапі загальної перевірки роботи. Вищезазначені особи при виявленні факту академічного плагіату надають мотивовані висновки для розгляду роботи на засіданні кафедри.

5.1.4. Викладач, оцінюючи письмову роботу слухача і зафіксувавши наявність плагіату, зобов'язаний не зарахувати дану роботу, оцінивши її в "нуль" балів, та письмово поінформувати протягом двох робочих днів про виявлений факт плагіату директора Інституту, в якому навчається слухач, та завідувача кафедри, на якій викладається даний курс, а також ставить до відома Раду слухачів. Кваліфікаційні роботи, в яких виявлено ознаки плагіату, не